

Smjernice za recenzente časopisa *Educatio Biologiae*

Smjernice za recenziranje

Procjena recenzenata vitalna je za održavanje kvalitete časopisa *Educatio Biologiae* i pomaže uredništvu u odluci o objavi rukopisa. Molimo recenzente da, u skladu sa svojim područjima ekspertize, recenziji pristupe konstruktivno i kurtoazno, te da svojom evaluacijom pomognu autorima u poboljšanju njihovih rukopisa.

Uobičajeno vrijeme za prvi krug recenzentskog procesa je do četiri tjedna. U slučaju naznake recenzenta za potrebu manjih promjena u rukopisu, provjeru potrebnih preinaka provodi urednik. U pravilu, revidirani rukopisi šalju se recenzentima na provjeru, a oni mogu zahtijevati daljnju reviziju (drugi krug recenzijskog postupka). Cijeli recenzijski postupak može obuhvaćati tri kruga, ako su zahtjevi recenzenta za doradom rukopisa složeniji i ako recenzent traži da mu se dostavi dorađeni rukopis. Dakle, nakon ponovnog pregleda recenzent može prihvatiti dorađeni rad ili zatražiti dodatne dopune ili odbiti rad. Nakon toga glavni urednik donosi konačnu odluku.

U skladu s obrascem recenzije članka procijene kvalitetu rukopisa u skali od neodgovarajuće do odlično, a u skladu s istaknutim elementima recenzije i uz dodavanje potrebnih komentara:

- **Znanstveni /stručni doprinos** ⇒ *Je li rukopis ostvario originalni doprinos pitanjima za koje je vjerojatno da će biti interesantna za poučavanje biologije i biologe te širu publiku u području interdisciplinarnih istraživanja i pristupa u poučavanju?*
- **Svrha istraživanja** ⇒ *Je li jasno izražen cilj istraživanja? Jesu li jasno navedena istraživačka pitanja /hipoteze? Je li razlog za istraživanje opisan eksplicitno? Je li teorijski okvir izrađen jasno?*
- **Dizajn istraživanja i metodologija** ⇒ *Je li dizajn prikladan za istraživanje prema postavljenim istraživačkim pitanjima/hipotezama? Postoji li jasan opis odgovarajuće metodologije za svaku fazu istraživanja?*
- **Analiza podataka i rezultata istraživanja** ⇒ *Jesu li rezultati jasno prikazani? Pružaju li analize podataka uvjerljivu potporu zaključcima?*
- **Teorijska i praktična relevantnost rezultata** ⇒ *Jesu li zaključci valjani? Postoje li jasne implikacije za daljnja istraživanja, nastavnu praksu ili obrazovnu politiku? Je li jasno iskazan metodički značaj?*
- **Organizacija, struktura i jezik** ⇒ *Je li rukopis dobro organiziran i jasno priopćen? Je li bibliografija primjerena i relevantna?*

U okviru ukupne procjene treba iskazati preporuku za objavu (objaviti bez izmjena, objaviti uz veće izmjene, objaviti uz manje izmjene, ne objaviti). Ako se predloži objava rukopisa ili nastavak

recenzentskog postupka potrebno je predložiti kategoriju članka (izvorni znanstveni rad, pregledni rad, stručni rad, studija slučaja, esej, prikazi i recenzije publikacija).

Preporuka autorima sadrži konkretne sugestije autoru/ima kako poboljšati rad (samo ukoliko rad predlažete za objavljivanje). Pri tome razmotrite sljedeće elemente:

- **Procjena rukopisa** ⇒ Osim općenite procjene rukopisa komentirajte:
 - Strukturu i logičku organizaciju rada i njegovu jasnoću
 - Originalnost i znanstveni doprinos rada
 - Adekvatnost naslova rada, sažetka, grafičkih priloga te uporabe znanstvene terminologije.
- **Opće napomene** ⇒ obratite pažnju na relevantnost teme, metodološku i teorijsku primjerenost rada, podatke i grafičke priloge, uvjerljivost argumentacije, utemeljenost rasprave u nalazima rada te valjanost zaključaka i implikacija za nastavnu praksu. Navedite pozitivne aspekte rada, odnosno prigovore. Ukoliko se predlaže odbijanje rada, ovdje navesti argumente.
- **Posebne napomene** ⇒ navedite posebne napomene o pojedinim dijelovima rada poput potrebe za sažimanjem ili izostavljanjem, odnosno za dodatnim objašnjenjem određenih dijelova rada i slično. Ovdje navesti i moguće pogreške koje se nalaze u radu.

Etičke smjernice

Časopis *Educatio Biologiae* slijedi smjernice Odbora za izdavačku etiku ([Committee on Publication Ethics, COPE](#)).

Sumnja u ne etičnost

Obavijestite uredništvo pri sumnji na bilo kakve nepravilnosti vezane uz etiku istraživanja i objavljivanja. Na primjer, moguće je da vas brine neki aspekt etičnosti istraživanja ili pisanja i predaje rukopisa ili ste uočili dvostruku publikaciju zaprimljenog rukopisa (značajnu sličnost rukopisa s istovremeno podnesenim drugom časopisu ili s ranije objavljenim člankom). U slučaju ovih ili bilo kojih drugih etičkih problema, izravno kontaktirajte urednika i ne pokušavajte sami dalje istraživati, osim u slučaju da časopis zatraži dodatne informacije ili savjete. Prenosivost recenzije. Ako je rukopis odbijen u jednom časopisu i prijavljen drugom, a od vas se traži da pregledate isti rukopis, pokušajte taj rukopis iznova evaluirati, budući da je u međuvremenu moglo doći do promjena u rukopisu, a kriteriji časopisa za ocjenjivanje i prihvaćanje mogu biti različiti. U interesu transparentnosti i učinkovitosti, primjereno je novom časopisu predati vašu originalnu recenziju (uz dopuštenje izvornog časopisa), uz napomenu da ste taj rad već evaluirali te s bilješkom o promjenama.

Prijedlozi za daljnji rad

Zadatak je recenzenta ocijeniti kvalitetu zaprimljenog rukopisa. Ako je rukopis nejasan jer mu nedostaju analize, recenzent bi to trebao komentirati i objasniti koje bi dodatne analize razjasnile rukopis. Posao recenzenta nije da proširi rad izvan sadašnjeg opsega. Budite jasni koje su sugestije za dodatnu analizu neophodne za podržavanje tvrdnji iz rukopisa, a koje će samo ojačati ili proširiti rad.

Odgovornost

Pripremite izvješće sami, osim ako nemate dopuštenje uredništva za uključivanje drugih osoba. Suzdržite se od davanja nepoštenih negativnih komentara ili neopravdanih kritika bilo kojeg rada spomenutog u rukopisu. Suzdržite se od sugeriranja da autori uključuju navode vašeg rada (ili rada vaših suradnika) samo radi povećanja broja citata ili povećanja vidljivosti vašeg rada ili rada vašeg suradnika. Svi prijedlozi za poboljšanje moraju biti utemeljeni na valjanim akademskim ili tehnološkim

argumentima. Ne produžujte namjerno postupak recenzije odgađanjem slanja recenzije ili traženjem nepotrebnih dodatnih informacija uredništva ili autora.

Uređivačka politika o iskazivanju sukoba interesa

Od recenzenata se traži da iskažu postojanje bilo kojeg i svih sukoba interesa bilo stvarnih bilo percipiranih, a koji se pojave u bilo kojem stadiju recenziranja pojedinog rukopisa. O svim potencijalnim sukobima interesima informirate uredništvo. Također, ako niste sigurni u potencijalni sukob interesa koji bi mogao utjecati na recenziranje, iznesite to uredništvu. Sukob interesa može biti osobne, financijske, intelektualne, profesionalne, političke ili vjerske prirode. Ako ste trenutno zaposleni u istoj ustanovi kao i autor(i) ili ste nedavno bili (npr. u posljednje 3 godine) mentor, mentorirani, bliski suradnik ili nositelj/suradnik zajedničkih potpora ili projekata, ne biste trebali pristati na recenziranje. Osim toga, ne biste trebali pristati recenzirati samo radi uvida u rukopis, bez namjere da podnesete recenziju ili pristati recenzirati rukopis koji je vrlo sličan onom koji pripremate ili je u postupku objavljivanja u drugom časopisu. Važno je ostati nepristran bez obzira na nacionalnu pripadnost, vjerska ili politička uvjerenja, spol ili druga obilježja autora, porijeklo rukopisa ili komercijalne interese. Ako ustanovite sukob interesa koji bi vas mogao spriječiti u pravednom i nepristranom pregledu, obavijestite uredništvo i potražite savjet. Dok čekate odgovor, suzdržite se od gledanja rukopisa i pripadajućeg materijala u slučaju da se zahtjev za recenziju poništi. Također, obavijestite uredništvo što je prije moguće ukoliko smatrate da nemate potrebnu stručnost za procjenu relevantnih aspekata rukopisa kako ne biste neopravdano odgodili postupak recenzije. Ako sumnjate u identitet autora, obavijestite uredništvo, posebno ako to saznanje potakne bilo kakav potencijalni sukob interesa.

Povjerljivost

Poštujte povjerljivost postupka recenzije i suzdržavajte se od korištenja informacije iz postupka recenzije za stjecanje osobne ili tuđe koristi ili na štetu drugih. Ne uključujte druge u postupak recenzije rukopisa (uključujući mlađe znanstvenike koje mentorirate), ako prethodno ne dobijete dopuštenje uredništva. Imena svih uključenih u postupak recenzije biti će uvedena u evidenciju uredništva uz godišnju potvrdu o recenziranju, kako bi se njihov rad mogao prepoznati.